

İklim kriziyle mücadelede milli seferberlik gerekli

Bakan Murat Kurum, karbon yoğun ürünlere getirilecek sınırda karbon vergileri gibi düzenlemeler için sektörler destek olacaklarını söyledi

Sürdürülebilirlik Akademisi ve EKONOMİ gazetesi işbirliğinde bu yıl ikincisi düzenlenen İklim Değişikliği Zirvesi'nde, dünyada iklim kriziyle mücadelede geline aşamalar ve Türkiye'deki hazırlıklar değerlendirildi. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, "Düşük emisyonlu, yüksek katma değerli ve sürdürülebilir üretime geçiş sürecini birlikte ger-

çekleştireceğiz" dedi. Tüm alanlarda sürdürülebilir kalkınmayı güçlendirecek ve 2053 karbon-nötr hedefine güç katacak iklim kanunu için iklim değişikliği mücadele raporunu meclise sunduklarını vurgulayan Bakan Kurum, Mısır'daki zirvede, 2026'da yapılması planlanan 31. BM İklim Değişikliği Konferansı'na ev sahipliği niyetini paylaştıklarına işaret etti. /18-19

Zirveden mesajlar

► **Orhan Turan/TÜSİAD:** Ulusal ETS'den elde edilecek gelirin tamamı yeşil dönüşüm için kullanılmalı.

► **Erdal Bahçivan/İSO:** Hedeflerde geç kaldıkça, uyum için gereken maliyetlerimiz de artacak.

► **Mustafa Gültepe/TİM:** Karbon emisyonları 2050'den önce sıfırlanmalı. Üzerimize düşen sorumluluğun farkındayız.

İklim değişikliğiyle mücadele

● Bu yıl ikincisi düzenlenen İklim Değişikliği Zirvesi'nde söz konusu alanda milli seferberliği öneme dikkat çekildi. Kalkınma planlarında karbonsuzlaşma konularına ağırlık verilmesi gerektiği belirtilirken yine bu alanda mücadelede daha kararlı hareket edilmesi gerektiği vurgulandı.

● Zirvede konuşan Bakan Kurum, 2053 karbon-nötr ülke olma hedefine güç katacak iklim kanunu için iklim değişikliği mücadele raporunu meclise sunduklarını belirterek, AB'nin karbon yoğun ürünleri yönelik sınırda uygulayacağı vergi için de emisyon ticaret sistemini kurduklarını söyledi.

Sürdürülebilirlik Akademisi ve EKO-NOMİ gazetesi işbirliğinde düzenlenen ve bu yıl ikincisi gerçekleştirilen İklim Değişikliği Zirvesi, 2022 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'nın (COP27) çıktılarını ve iklim değişikliği ile mücadelede geline son noktaya tüm yönleriyle ele aldı. Kamu, iş dünyası, sivil toplum ve akademinin önde gelen isimlerini bir araya getiren zirvede katılımcılar, iklim değişikliğinin etkilerini masaya yatırarak yeşil dönüşüm ekseninde aksiyonları tartıştılar.

Zirvede konuşan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, bugün Türkiye'nin ve dünyanın iklim krizinin ağır sonuçları ile karşı karşıya kaldığını söyledi. Seller, yangınlar ve müslajın iklim de

ğişikliğinin en somut örneklerinden olduğunu işaret etti. Bir Akdeniz ülkesi olan Türkiye'nin bu krizden kurtulma, orta

ve uzun vadede maalesef büyük oranda etkilenmeye devam edeceğine değinen Bakan Kurum, "Biz bu anlam-

da yaptığımız düzenlemelerle ortaya koyduğumuz projeksiyonla sadece bu günü değil 50-100 yılı planlıyoruz. Bu anlamda iklim değişikliği ulusal eylem planı ile 541 eylem ve bunlardan sorumlu kuruluşları belirledik. Bölgesel iklim değişikliği eylem planlarını hazırladık uygulamaya geçtik. Şubat'ta Türkiye'nin ilk iklim şurasını topladık. 76'sı öncelikli olmak üzere 217 karar aldık. Uygulamalarımız çeşitlendirdik. İklim değişikliği başkanlığı kurduk. Enerjiden tarıma, sağlıktan ticarete kadar yeni bir aksiyon alanı açacak sürdürülebilir kalkınmayı güçlendirecek ve 2053 karbon-nötr hedefine güç katacak iklim kanunu için iklim değişikliği mücadele raporumuzu meclise sunduk" ifadelerini kullandı.

Kurum: 2026'daki konferansa ev sahipliği yapmak istiyoruz

AB'nin enerji ve karbon yoğun ürünleri sınırda karbon vergisi uygulayacağını hatırlatan Bakan Kurum, şöyle devam etti: "Biz de bu noktada emisyon ticaret sistemimizi kuruyoruz. Mısır ev sahipliğinde gerçekleştirilen COP27'de ulusal katkı beyanımızda yüzde 21 azaltım hedefini yüzde 41'e yükselttik. Buna karşın 2030'da 500 milyon ton emisyonu insanımızdan, ülkemizden, dünyamızdan uzaklaştıracakız. 2026'da yapılacak olan 31. BM İklim Değişikliği Konferansı'na ev sahipliği niyetimizi paylaştık. Bunların yanı sıra karbon yoğun ürünleri getirilecek sınırda karbon vergileri gibi düzenlemeler karşısında sektörlerle destek olaca-

Bursa: Bugün ülkemizin kendisine yepyeni rota belirleme zamanı

Zirvenin ev sahipliğini yapan Sürdürülebilirlik Akademisi Başkanı Murat Sungur Bursa, iklim değişikliği konusundaki ilk çalışmalara atfta bulunurken bugün gelinen noktada yaşananları paylaştı. COP sözleşmesinin ama metninin imzaya açıldığı 1992 anifesinde Türkiye'nin de hazırılık çalışmalarını başlattığını hatırlatan Bursa, şu ifadeleri kullandı: "Başlangıçta iklim değişikliği sözleşmesinin Türkiye tarafından da imzalanması konusunda mutabakat varken, ama metinde bizim de yer aldığımız taraf ülkeler içinde grubun tüm ülkelerin 2000'e gelindiğinde emisyonlarının 1990 seviyesine düşene kadar tahahhüd vardı. Bu taahhüt nedeni ile bu anlaşmayı imzalayanlar Sevr Anlaşması imzalamaları gibi elini kolunu sallayarak ülkeye dönemezler cümlesi gündeme bomba gibi düştü. İklim değişikliği sözleşmesine taraf olmak Sevr ile eşdeğer miydi? Evet, o günün bakaş açısı ile öyleydi. Çünkü bu 2000'e kadar emisyonları artıracak yatırım yapmayacağımızı taahhüt etmekte. Sonuçta sözleşmenin imzalanmaması kararı çıktı. Bugün gelinen noktada yeni raporlanıp hazırlanırken cümlelerin satır arasında yazılanları iyi görüyorum. Hala kalkınma hedeflerimizi gerçekleştirecek, onu eksiltmeyecek, ona ulaşabilecek kadar emisyon hakkımız olmalı bilinci ile yazılmış metnin görüyorum. Dolayısıyla genelde umudumdan geri kalmamak üzerine hedefler belirliyoruz ama bize layık olan bir yaklaşım değil. Bugün ülkemizin kendisine bambaşka, yepyeni rota belirleme zamanı. Bunun içinde ki önümüzdeki dönemde yeni bir kalkınma politikası çizmeli, yeni rota belirlemeli. Bugün kalkınma alanında biz uluslararası koalisyonla elbette uyaçağız, ama, kalkınmayı iklim ile ilgili karbon emisyonlarını arttırmadan koparıp, aksine bunlardan uzaklaştırmada öncü ve

başta ülke olmamız gerekiyor."

Gökdağ: Türkiye'nin çıkarı iklim değişikliği ile mücadelede, ayak sürmede değil

Zirvenin bir diğer ev sahibi Nasıl Bir EKONOMİ Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Gökdağ da, konuşmasında, yaşanan sürecin artık bir iklim krizi olarak ifade edilmesi gerektiğine dikkat çekti. Bu krizin kendisini daha fazla göstermeye başladığını kaydeden Gökdağ, şöyle devam etti: "Artık küresel ticarete ulus ötesi, sınır ötesi dayatılan yeni kurallara döneme giriyoruz. İklim değişikliği gündemi her zaman sadece iklim değişikliği ile ilgili olmadı. Çevre, dünyanın sürdürülebilirliği ve aynı zamanda ekonominin sürdürülebilirliği ile ilgili iç içe geçti. Türkiye'nin yaklaşması önemli. Bir yandan iklim değişikliği kaynaklı hasarlar ile mücadele etmemiz gerekiyor. Ticaret kuralları da bunun bir parçası. Diğer yandan, iklim değişikliğinin kendisi ile de mücadele etmemiz gerekiyor. Zaman zaman yalpaladığımız görüyoruz. Türkiye olarak 2053 net sıfır hedefini açıklayarak iddialı bir hedef ortaya koydu. Ama mesela COP-27'de benim gördüğüm Türkiye bu 2053'teki iddialı hedefi destekleyecek bir program veya niyet belgesi ortaya koymadı. Hatta aksine belki de bizim daha fazla bir hidrokarbon ülkesi haline geldiğimizi anlatan konuşul gündeme geldi. İş dünyasının da beklendiği şekilde kömürden çıkış tarihine ilişkin niyet ortaya koymamız gerekiyor. Bu zirveden de başlayarak önümüzdeki dönemde bu tartışmaların yoğunlaştırılması gerektiğini düşünüyorum. Türkiye'nin çıkan iklim değişikliği ile mücadelede, O konuda ayak sürmede değil. Çünkü Türkiye bu yeni gelişen ülkeler açısından da dünyaya örnek olabilir. Bunun dışında kalamaz; bu süreç liderlik etmesi, bu konuda samimiyetini daha fazla ortaya koyması

Turan: Ulusal ETS'den elde edilecek gelirin tamamı yeşil dönüşüm için kullanılmalı

Zirvede "İş dünyasında iklim değişikliği için nasıl çalışılıyor" sorusuna cevap aramırken bu konuda TUSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, görüşleri ve aktarımlarıyla cevaba katkı sağladı. Çalışmanın en önemli sorunlarından olan iklim değişikliğinin etkilerinin giderek arttığını dile getiren Turan, küresel iklim hedefleri için atılacak adımların oldukça kritik olduğunu işaret etti. İklim değişikliği ile mücadelede daha da kararlı hareket edilmesi gerektiğini savunan Turan, bu süreçte ekonomi, sanayi ve enerji politikalarının çevresel sorumlulukları kapsayacak şekilde finansman, teknoloji ve adil dönüşüm unsurları ile bütüncül biçimde kurulanması gerektiğini savundu. Türkiye'de AB ile uyumlu bir emisyon ticaret sisteminin (ETS) hayata geçirilmesiyle elde edilecek gelirlerin tamamının yeşil dönüşüm için kullanılması ve bu sürecin iş dünyası ile yakın diyalog içinde yürütülmesini önemli gördüklerini söyleyen Turan, "Düşük karbonlu ekonomi için küresel dönüşüm yılda en az 4-6 trilyon dolar yatırım gerektiriyor. Şirketlerimiz dijital ve yeşil dönüşüm stratejilerini uygun projeler oluşturmaları önemli. Finansal sistemin ve destek süreçlerin de kapsamlı dönüşüme ihtiyacı var. Vergi, teşvik ve finansman politikalarının yeşil dönüşüme katkı sunacak bütüncül yapıda olması önemli. Finansman kuruluşları yeşil dönüşüme hizmet edecek finansal araçların tasarımı önemli ilerlemeler kaydedti. Yeşil finansmana yönelik ulusal düzenlemeler hızla geliştirilmesi sürdürülebilir yatırım araçlarını ivmelen-direcek. Biz de sürdürülebilir finansman mekanizmalarını ele aldığımız yatırımcı ve finansman odaklı risk yönetimi ve raporla-

ma belgemizi paylaşmıştık. Önümüzdeki dönemde de sürdürülebilir yatırım kriterleri farkındalığını artırılması ve finansman kaynaklarından etkin yararlanmak için rehber çalışmalarına devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

"Tüm değer zincirinde dönüşüm gerekiyor"

Yeni dönüşüm yolculuğunda ülkeler ve bölgeler arasında rekabetin keskinleştiğine işaret eden Turan, AB mutabakatının yanı sıra hayata geçirilmekte olan düzenlemelerin önemli unsurlar barındırdığına değindi. Dijital teknolojilerin kullanımının da yeşil dönüşüm sürecinde önem kazandığını aktaran Turan, şöyle devam etti: "Araştırmalar dijital teknolojiler sayesinde 2030'a kadar küresel ölçekte yüzde 20 emisyon azaltımı sağlanacağını ortaya koyuyor. İkiz dönüşüm olarak adlandırdığımız bu entegrasyon sürecinin başarısı tüm değer zincirinde dönüşümü gerektiriyor. Bu bağlamda KOBİ'lerin dönüşümü de kritik önem taşı-

yor. Bu süreçte KOBİ'lerin yeşil dönüşüm yetkinliklerinin geliştirilmesi ve bu alanda ki teşvik ve destek mekanizmalarının artırılmasına ihtiyaç var. Yeşil dönüşüm süreci çevresel fayda yaratırken yeni iş modellerinin ve istihdam alanlarının da ortaya çıkmasını sağlıyor. Yapılan bir araştırmaya göre yeşil dönüşüm odaklı enerji yatırımlarını Türkiye'de 300 binden fazla yeni iş olanağı yaratma potansiyeli var. Bu kapsamda iş gücümüzün yetkinliklerini yeni istihdam dinamiklerine göre dönüştürülmesi sektörel eğitim stratejilerinin ikiz dönüşüme uyumlu şekilde uygulanması gerekiyor."

"Tüketici alışkanlıklarında da dönüşüm gerekiyor"

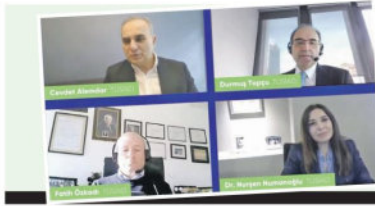
İklim değişikliğinin artan şiddetle etkilerini yaşıyoruz enerjide dönüşümün önemli bir konu olduğunu vurgulayan Turan, "Bu süreçte ülkemizin yenilenebilir enerji ve yeşil enerji teknolojileri potansiyelinin azami seviyede hayata geçirilmesi, bu yönde güçlü ve yönlendirici bir politika çerçevesi ve etkin destek mekanizmaları oluşturulması arç güvenliğinin yanı sıra iklim politikalarımız açısından da en önemli dayanağımız olacak. Bir diğer kritik konu ise enerji verimliliği. Sanayide yüzde 32, binalarda yüzde 49 ve diğer alanlarda yüzde 18 seviyelerine ulaşan enerji verimliliği ve tasarruf potansiyeli ortaya koyan analizler mevcut. Tasarrımdan üretime, tüm değer zincirinde verimliliği artırarak ürün, sistem ve teknoloji dönük tedbirleri azami seviyede hayata geçirmeliyiz" diye konuştu. Turan ayrıca, bir seferberlik anlayışı ile tüketici alışkanlıklarında da kültürel dönüşümün sağlanması gerektiğini sözlerine ekledi.

Gültepe: Ayak izimizin yüzde 60'ı karbon emisyonlarından kaynaklanıyor

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı Mustafa Gültepe, zirvede yaptığı konuşmada iklim değişikliğinin tüm dünyanın geleceğini tehdit eden önemli bir güvenlik sorunu olduğunu vurguladı. 2050'ye kadar tüm bitki ve hayvanların yüzde 10'unun, 2100'e kadar yüzde 27'sinin neslinin tükenmesinin beklendiğine işaret eden Gültepe, konuşmasında şu ifadeleri kullandı: "Bunun temel sebebi geleceğimizi büyük bir risk altına alan iklim değişikliğidir. Bugün mevcut kaynaklarımızın yüzde 75'inden fazlasını kullanıyoruz. İnsanlık dünyanın bir yıldı ürettiği doğal kaynakları yitiriyor gelmeden 156 gün önce tüketiyor. Bu durum sürdürülebilir değil. Yarın yüzyıldır süren limit

aşımı sonunda 19 yıllık kaynak borçlandık. Ayak izimizin yüzde 60'ı karbon emisyonlarından kaynaklanıyor. Karbon emisyonları 2050'den önce sıfırlanmalı. Üzerimize düşen sorumluluğun farkındayız. Sıfır karbon hedefi doğrultusunda çalışmalarımız sürüyor. Bu kapsamda iklim komitesi, sürdürülebilirlik eylem planı ve sanayide sürdürülebilirlik bilim kurulumu oluşturduk. Tekstil, tarım ve hayvancılık sektörleri ile devam etti bu. İklim değişikliğine uyum zorlayıcı bir süreç. Türkiye marka ülke olma yolunda ilerliyor yenilenebilir enerji notasında büyük yatırımlar var. İnanıyoruz ki daha fazla çalışarak Türkiye'yi sürdürülebilirliğin aynasına hah beraber ulaştıracacağız."

AB ile eş zamanlı hareket edilmeli

Zirve kapsamında "İlim Eylemi: İyi Dünüsü Perspektifi
TÜSİAD Özel Oturumu" gerçekleştirildi. **TÜSİAD**
Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Nürşen Numanoglu
moderatörlüğünde düzenlenen özel oturumda **TÜSİAD**
Yönetim Kurulu Üyesi ve Enerji, Çevre ve İklim Değişikliği
Yururak Maşa Başkanı Cevdet Alernar, **TÜSİAD** YK Yedek
Üyesi ve Enerji, Çevre ve İklim Değ. Yururak Maşa Başkan
Yardımcısı Durmuş Topçu ve **TÜSİAD** Çevre ve İklim Değ.
Çalışma Grubu ve Yeşil Mutabakat Görev Gücü Başkanı Fatih
Özadı konuşmacılar arasında yer aldı. Oturumda atılacak

adlarını AB ile eş zamanlı olarak önüne dikket kaldırdı. Oturuma, konuşan Alemdar, **TÜSİAD** olarak yeni bir anlama ile çevreci bir model ile kalkınma planları destekliyor ve bunu da uyum içinde yapmasını gerektiriyor inancıyor" derken Fatih Özdamak, "Yeşil Mutabakatın yaşayan bir belge olmasını ve eylemlerin AB'yle uyumlu şekilde hayata geçirilmesi kritik önemde" dedi. Dorukmuş Topcu ise "Tarım ve sanayide ekonomiye düşürülmesi rekabetçiliğin artırılmasını için yeşil maliyetleri yeni haritası belirlenerek şirketlerin karbon sıfır yol haritalarının oluşturulması gerekli" dedi.

milli seferberliklə mümkün

ğız. Kamu binalarında Dünya Bankası ile 200 milyon dolar proje ile kamu binalarımızın enerji verimliliğini içeren projemizi gerçekleştiriyoruz. Geçen hafta **sanayiye** yeşil dönüşüm semineri yaptık. Hazırladığımız Yeşil Mutabakat Eylem Planı ile sıfır kirlilikte, düşük emisyonlu, katma değeri yüksek ve sürdürülebilir üretime geçiş sürecini birlikte gerçekleştireceğiz. **OSB**'leri yeşil **OSB**'lere dönüştürmek istiyoruz."

Bahçavan: COP27'de iklim adleti öne çıktı

Zirvenin konuşmacıları arasında **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Ervald Bahçavan** da vardı. Bahçavan konuşmasında, **ISO** olarak Türkiye pavyonunda yer aldıkları COP27'ye ilişkin görüşlerini paylaşırken, **ISO** olarak hayata geçirildikleri sürdürülebilirlik çalışmaları anlattı. Her geçen yıl yıkıcı etkileri daha da derinden yaşanan iklim değişikliğinin ekonomi, toplum ve doğanın birbirine bağlı olduğu bize gösterdiği dile ge-

tiren Bahçıvan, "İklim değişikliği ile mücadelede insanlık olarak her alandaki alışkanlıklarımızın gözden geçirilmesini ve sürdürülebilirlik yaklaşımına uygun olarak değiştirilmesini gerektirirken, t

bert ve irtedimle de köklü dönümlerini yaşamaması aynı ayoç' dır. Bu, Sa-neki COP27'yı değerlendiren Bařbakan, "Konferansa COP26'da anlaşmaya va-rırların alınması bekleniyordu. Bu ne-denle de 'Uygunla COP26 anlaşma nite-lendirilirdi. Ne yazık ki, konferans son-guńinde aşkılan metinle uygunlaşma-rın faaliyetine geğmesi yuńunde sonu-adımlar atılmadı, hatta bir oncelik ya-rın kararlardan sonra bir oncelik atılma-sı için bariyer son eğildiği goriildi. Bu, ayni adanli olma planı cına koma. Zircinin uuzun mizelerilerinde so-nunda yazık ve hasar foma kuraldi. Ki-siler emyonlaşanlaşı payı olduğu dış-tuř okuma beraber ileri değişikliği-ni etkilerken ok dışt eğilde yazık ve yasaşacak yolsuz eğillerini zaraşla-rın tanzimlerini ileriştiren oluşturulan bu fona Paris ilamı Anlařmas'ın'dan ya-ra aşkılan en fmedeli kararlara okan nitelelendirilirdi" ifadesini kullandı.

"Fosil yakıtlarla ilgili kararların alınmaması hayal kırıklığı"

2022'de küresel açıdan öne çıkan ana gündem maddeleri enzeri krizlerin etkilerinin COP27'de de idvazlendiği dille gerin Bahçivan, şöyle dedi: "Fosil yakıtların hızlı kararlardan alınmama hayati kırıkkııı yarımsız olma da küresel ortalama sıcaklıkları artışı 1,5 derece ile sınırlanması gerekliliği bir kez daha vurgulandı. Ancak bilimsel çalışmalar sera gazı hedeflerine hede- v ulaşmak için iltihacı yarımları düğü- necek bir işarec ömüdüğüıı güsteriyor. COP27'de bu işarec ömüdüğüıı güsterilecek daha küresel sıcaklıklar artışı 1,7 derece olacağı tahmin ediliyor. Kısaca en iyi senaryoda bile hedefin ulaşıl- mada olduğunuııı görüyoruz. Oysa- ki sanr tanımadığı iklim felaketleri gü- çüne anlamında yeterli aksiyona geç- medikimizde aynıy içinde katlanma- mız gereken maliyetler de artacaktır. Bu noktada COP27 konuşmalarında 'iklim cennahemine değin otoldayız ve 'iklim

gizim bula gaz pedalında" diyen BM Genel Sekreteri'nin gerekleri yapmamız için çok az zamanımız kaldı" diyerek uyarısını kalem vermeli ve hep beraber aktif hareketle geçmeliyiz."

"COP27'nin Türkiye açısından en önemli çıktısı, kuşkusuz Bakanlarımız Türkiye'nin güncellenen ulusal katkı beyanını paylaşması oldu" diye Bahçivan, "Ülkemizin 2021'de Paris Anlaşması'na taraf olmasının ardından net sifir emisyon hedefinin zirvesinde, iklim Surusu ve İklim Kamusu bula başlık üzere, 2023'te tamamlanacak tasarımların yürürlüğe girmesiyle, ülkemizin vizyonunu ortaya koymasla; dünya önemli adım olarak görüyor" ifadelerini kullandı. İklim değişikliği bula belirsizleşecek politikaların ticaret, **çevre**, teknoloji ve istihdam üzerinde doğrudan etkileri olacağını ifade eden Bahçivan, yeni dönem getirileceklerin farkındalığına **İSO** numara bula iletmedik sürdürülebilirlik konusunu oda bula tutması devam ettiğini sözlerine ekledi.

Biröl: Enerji sektörüne açık mesaj verilmemesi COP27'nin başarısızlığı oldu

Zirve kapamada Uslulararası
Ezeri Aşaması Başlayan Fathi Bıro' un
değerlendirmeleriyle yer aldığı
"Dünyada Enerji Geçişi ve Yenilenebilir
Enerji Oturumu" genel. Oturumda
Nasıl Bir EKONOMİ Yapıldı Koordinatörü
Vahap Müşir'in sorularını yanıtlıyorlar
Bıro, COP27'nin çıktılarını değerlendirir.
Mısır'da gerçekleştirilen COP27'nin en fazla
katılımcıların yer aldığı toplantıların bir
olduğunu söyler. Bıro, konferansın
başarılarından birinin şöyle olduğunu
ülke değişikliğiyle mücadele için bir
kuruluşların karar olduğunu söyler.
"Bu kuruluşların kararları, uluslararası
kurumlar bir konusudur. Simdi, değişikli
ölecekler, fakir ülkelerin iklim değişikliği
ile ilgili zorlukları telafi etmek için
yardım yapacak. Fakat karar alındı ama
ne zaman, hangi ülke, ne kadar para
verecek, bu detaylar belli değil. 2023
yılında bunun detaylandırılması lazım"
dedi. ABD'nin ve Çin'in ilk kez defa
gayrimisli olarak emisyonlarını
indirebilecekleri konusunu COP27'de
görüşüldüğünü aktaran Bıro, bunun
da bir diğer başlıca soru olduğunu
söyledi. Ota yandan enerji sektörünün
emisyonlarını yüzde 80'inden sorumlu
olduğunu hatırlatan Bıro, "İsterdik ki
zirvede enerji dünyasına açık ve sayılı
bir mesaj verilsin. Enerji dünyası için
kurumların kararları, uluslararası
destekleyicilerle, geçmişten başına
ileride ekonomik sorun çıkarılabilir"
misi belirlerdim. Bence bu mesaj
verilmiş ve en önemli eksiklik bu
döndü" diye konuştu.

Dünyada temel teknolojilere olan talebin fazla artmasının esas nedeninin iklim değişikliği değil, enerji güvencesi olduğuna aktaran Birol şöyle devam etti: "Büyük ülkeler temelde enerji teknolojileri konusunda ekonomilerini yönlendirmeye çalışıyorlar. Bu noktada üç temel amaç var: Birincisi enerji güvencesi, ikincisi endüstriyel politika, üçüncüsü de iklim değişikliği. Türkiye'nin de bu amaçlara yönelik gayret göstermesi son derece önemli."

"İş dünyasının rolü artıyor"

► "İş dünyasına Heyl Dönüşüm" oturumunda konuşan İC İbrahim Çeçen Yatırım Holding Kurumsal Finans ve Hukuk İKİ, COP27'ten karar almaları, uyumlanma, finansın büyümesi baskısı 44 öncelikli alanda aktif katılım gerektirdiğini hatırlattığını vurguladı. İKİ, birbirinde farklı sektörlerde faaliyet gösteren bir holding olarak, sorumlu yatırım prensipleri ile iş yapmanın gerektiğini kaydetti. Sürdürülebilirlik sorumculuğuna tedarik zincirine dayanan yapıya çağışkılın belirlen bir, satın alma operasyonların sürdürülebilirlik olarak yürütme çağışkılın kaydetti. Sürdürülebilirlik kalkınma hedeflerine ulaşmada iş dünyasının rolünün atılması ifade eden İKİ, "İş dünyası sivil toplum kuruluşlarından ve hükümetlerden ayrı düşünmek mümkün değil. Uluslararası anlaşmalarla verilen taahhütlerle işleri birliği ile uyum sağlayabiliriz."

**"Dönüşümün itici gücü
üretim ve finansman"**

• Gelişmekte Olan Ekonomide Yeterli Dönüşümün sağlanması konusunda ERTE Kuruluna "Nümetik Kurucu Başkanı ve YATÖ GECİS Kurul Başkanı" olarak Prof. Dr. Güler Aras, yeterli dönüşümün gerçekleştirilmesini ilkölen yolda devam edenemeyen kabuak etmek gerektiğini söylemiş. Aras, dönüşümün diğer tasarımlarına ilişkin ve finansman gerektiren ve tüm sürecin yeterli güvenini olmayan bir ihtiyaç olduğunu belirtmiş. Aras, dönüşümün ilerletmek için haline bırakarak yapılabilecek, bunun bir kalkınma planı olarak ele alınması gerektiğini, bu stratejinin doğru olarak edimlenmesi gerektiğini olan ilkölen anlatmış olduğunu kayanmış. Aras şöyle devam etti: "Gelişmekte olan ilkölen yeryüzü ve kırılık konusunda daha masumlar. Gelişmekte olan ilkölen yeterli dönüşümde kendi kararlarını, kendi stratejilerini almaları gerekiyor. İnsan davranış, insanları yetkililerinin artması ve teknoloji, yeterli dönüşümde çok önemli bir rol üstleniyor. COP27'de nıyetlerin ötesinde somut adanmışlık nıyetay gerekiyor."

"Kamu artık eyleme geçmeli"

[illegible]

"Türkiye olarak yenilenebilir enerji konusunda şanslıyız"

► Nasıl Bir EKONOMİ Koordinatörü Didem Eryar Ünlü'nün

[illegible]

"Tarım, yenilenebilir enerji ve çevre gibi konulara önem vermeliyiz"

[illegible]

"Büyük markalar isin içine giriyor"

► 15 Düşünce ve Yaşlı Dönüşümü Hizmetleri'ni oturumunda CP2027'nin çıkışına mesaj yatırdı. Oturuma Erolöz Yaşlı Yönetimi Birim Başkanı ve soruları Schneider Elektrik Türkiye (İki Başkan) İsmail Yamanlı, Yamanlı, Yamanlı, Yamanlı değerlendirmeler. "Belli CP2027 ve 26 ve 26'dan ziyade gerçekçi gelecek. Temelde orada alınan kararlar şöyleydi: 2020'den başlayarak karbon emisyonlarını indirir, 2050'ye geldiğimizde net zero hedefine ulaşabilmek için ortalama 1,5 derece ile sınırlar. Böylece iklim değişikliği etkilerini de sınırlayabiliriz. CP2027 fosil yakıtların azaltılması, ormanların, ormanların, elektrikli araçların desteklenmesi konusunda mutabakat oldu. Tansiyon bir diğer konu fonlar oldu. Farklı yetenekleri (ülkelerin birbiri) nasıl destekleyebiliriz de konuşuldu. Orada, yeni birlik markaları (işleri) çekim anlamında da olumlu bir mesafe kat edildiğini (çünkü) "fedealiyi kullandı.

**"Kişi başı emisyonumuz
6.3 tona ulaştı"**

► "Türkiye'nin Karbonsuzlaşma Yol Haritası" oturumunda, sınırda karbon mekanizması ve karbonun fiyatlanması konusu ele alındı

AB 2050 yılına kadar net sıfır emisyon hedefine göre ticari ve **Sınai** sektörler çalıştırıldığını belirten Kadir Hase Şenocakçı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali Erinc Eryılmaz, iki etapta sürecin 5 sektörde başlayacağını, diğerleri de bu sektörlerin de vergiye tabi tutulacağını söyledi. CO2F ve Etilen Eyleminde Sun Durum sunumuna yavaş Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalik Merkezi İlimi Değişiklik Çözümleri Koordinatörü Ümit Şahin ise Türkiye'nin yeni açıkladığı sera gazı emisyonlarının 2020'de 524 milyon tona çığırın ve kişi başı emisyonunun da 6,3 tona ulaşacağını bildirdi. Bunun önemli bir kısmının enerji sektöründen kaynaklandığını ifade eden Şahin, 2022'de ulaşan emisyonun bir önceki yıl referans senaryosunu 150 milyon tona altında olduğunu aktardı.

"Gıda talebi de 2050 yılında yüzde 65 artacak"

► "İlim Edindiğimiz Tarihi Ve Geleceği Geleceğimizi Nasıl Etkiler?" başlıklı oturumları Sürdürülebilir Akademi'nin Kurucu Üyesi Semra Sarıngör moderatörlüğünde gerçekleştirdi. Bu bölümlerde ilim kiti ve tarih sergisi, konuşmacılar, Tarih ve Orman Bakanlığı Eskiye Dönem Bala Yardemci Uyg Serbest Danışman Aygı Aygün, konuşan, bu bilgileri paylaştı. "Dünyamız geleceği ve sürdürülebilirliği için uzaydan konuşuluyor. Son 50 yıldır dünyamız yaklaşık 3 kat artı, kentsel yerleşim yerleri 30'dan yirde 56'ya ve nüfus kuralda neredeyse beş kat arttı. Üretim alanları yirde 10'a kadar salama oldu ve dünya yirde bir hasatlaması 6 kat artmış görünüyor. Dünya nüfusu son 80 yıldır 2005'ten 2050 yılına 10 milyara bekleniyor. Türkiye'nin ise 105 milyona 105 milyara bekleniyor. Gıda talebi de 2050'ye yirde 65 artması bekleniyor. Bir yandan topaklar birleşiyor bir yandan daha fazla üretim gerekiyor. Diğer yandan IPCC raporına göre 2050 yılı kadar ilim dediyse neredeyse verim kaybı görülebilir. 2050'ye kadar dediyse 10 il 2. arasında verim kaybının yarasının görülebilir. 2. derecelik sınıma yirde 11'lik verim kaybı 32 sınıma ise yirde 18'lik kaybı olacaktır bekleniyor. Dolayısı ile ilim dediyse ilim çok daha ciddi radikal kararlar alınması gerekiyor. Yoksa çok hızlı zaman kaybediyoruz."

"Oluşan aşırı hava olayları tarım alanlarının azalmasına yol açıyor"

► Zevcevin son oturumu "Tatın ve Gecanın Geleceği için **Yapılabilecek Çözümler**" başlığı ile gerçekleşti. Sürdürülebilirlik Akademisi Yürütme Kurulu Genel Sekreteri Seren Çiğdem, eritici oturumun başkanlığını yaptı. Geliştirme ve Yürütme Kurulu Başkanı Mehmet Baki, "Yapılabilecekler bu dünyamız içindeki ayakta kalma çabalarıyla değişlikler içeriyor. Son yüzyılda birçok alanda **çözümleyici** ve keşiflerde gördük kaynaklar üzerinde bakarak artırarak, bunun yanısıra yoldaki yakıtları yenileri kullanılarak tıman ve havayla ilgili faaliyetlerde ara gidererek çalışıyor. Küresel sorun ve ilim gelişimleri (jeoenerjiyi ve geleceğimizi) tehdit ediyor. Başlı jeoenerji değişimci bitkilerin ekilmesi, olgunlaşma ve hacim sürerli değişiyor. Oluşan açığı hava olayları tıman alanlarını azaltarak, bitki ve havayı hacimden artırarak ilerletme önemi dikkate alınarak kaynağı **yoğ**uyor. Ayrıca tıman kalitesinin ve bina değerin düşmesine neden oluyor. Yapılabilecek bir dünya için bu anı önce bir birlikte sorun odaklı **çözümler** geliştirecek havayla yeni sürerli göre planlamamız gerekiyor. Eğer risk yönetimini uygulamazsak, risk yönetimini yapacak fazla bir şeyimiz kalmayacaktır."

TOBB İstanbul Genç Girişimciler Kurulu, 'dijital dönüşüm'ü konuştu

TEDAŞ Genel Müdürü Ömer Sami Yapıcı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği ve Türkiye genelinde hizmet veren 21 elektrik dağıtım şirketinin yöneticileri, sektörün 2022 yılı çalışmalarını ve 2023 yılı planlamalarını değerlendirdi.

TÜRKİYE Odalar ve Borsalar Birliği

(TOBB) İstanbul Genç Girişimciler Kurulu üyeleri, dijital değişim ve dönüşüme ayak uyduracak. İstanbul Sanayi Odası himayesinde bulunan TOBB İstanbul Genç Girişimciler Kurulu açılışına göre, genel kurul toplantısı, "TOBBİGGK360" adı verilen etkinlikle yapıldı.

Son yıllarda ivmelenen dijital değişim ve dönüşüm sürecini iyi tanımlamak ve ayak uydurmak için çalışmalar yapan ve girişimci üyeleriyle bu süreci verimli geçirmek için etkin-

likler düzenleyen TOBB İstanbul Genç Girişimciler Kurulu, alanında uzman 9 eğitmen ile yüz yüze eğitimler gerçekleştirdi. İş yapma şekillerinin değiştiği ve bunun çok hızlı gerçekleştiği bu dönemde, üyelerinden görüş alarak oluşturulan eğitim programı ilgi gördü.

Dijital değişim ve dönüşüm sürecini iyi anlamak ve zamanı ıskalamamak üzere-

hazırlanan söz konusu programda, "teknoloji farkındalığı", "girişimcilik ekosistemi", "e-ihracatta B2B pazarlama dinamikleri", "metaverse, NFT, DeFi", "KOSGEB ve SGK teşvikleri" başta olmak üzere birçok konu ele alındı.

Ufuk Batum, Ergi Şener, Ersan Ertürk, İpek Şener, Orhan İsayev, Hakkı Demirci, Bora Erken, Devrim Danyal ve Erkan Muratoğlu eğitmen olarak yer aldı. Açıklamada etkinlikteki konuşmasına yer verilen TOBB İstanbul Genç Girişimciler Kurulu İcra Komitesi Başkanı Hasan Bünül, şunları kaydetti:

"B2B ticaret geleneksel yöntemlerden online kanallar üzerinde gerçekleşmeye devam ederken, B2C ticaret sadece Türkiye'de değil, dünya genelinde hacmini her geçen yıl beklenenin çok üzerinde arttırıyor. Bununla birlikte bir kamyonu ya da yükü başka bir ülkeye, oturduğumuz yerden iki ülke arasında taşıyabildiğimiz bir dönem yaşıyoruz." (aa)